

Kvæg

Case: Nødvendige beslutninger ved kalvene var svære at træffe

Det letteste er altid at fortsætte, som man plejer. Men da Niels Hedegaard endelig skiftede mælkefodringssystem og strammede op på management, raslede kalvedødeligheden ned – uden merforbrug af antibiotika.

Case

Kalvedødeligheden skulle ned

Julen 2018 står som et vendepunkt for mælkeproducenterne Eva og Niels Hedegaard fra Them. Kalvene havde skrantet i flere år, og problemet blev bare større. De fik diarré som tre-fire dage gamle, og rigtig mange kom sig aldrig. Dødeligheden nærmede sig efterhånden 10 pct. Og med et svækket immunforsvar var også lungebetændelse blevet en hyppig gæst hos de kalve, der overlevede.

Men netop den jul besluttede Niels sig for, at det ikke gik længere. I stedet for juleslik og sofahygge med familien brugte han juledagene i kalvestalden med at vaske og desinficere. Han fik fat i dyrlægen, der kunne konstatere såvel rotavirus som cryptosporidier, og ved årsskiftet 2018-19 blev goldkøerne i en kortere periode vaccineret med Rotavec. Og nu var han også klar til at skifte system.

"Vi havde nok ikke rigtig villet høre på, hvad vi skulle gøre. Det er jo ikke let at lave en stald om og gå over til et helt andet system. Men den jul besluttede jeg, at nu skulle det være. For det var et mareridt. Det er frygteligt, når man prøver og prøver at få en kalv på fode, og den bare står og ikke vil noget," fortæller Niels Hedegaard.

Væk med sutteautomaten hos kalvene

Gennem længere tid havde hans dyrlæge Hanne Lerche mere end antydnet, at sutteautomaten ikke var den rette løsning for ham og kalvene. Dyrlægen så en bakteriebombe, som nærmest sikrede, at samtlige kalve smittede hinanden. Mens Niels så en arbejdslettende foranstaltning, der – i teorien – passede ham godt på flere måder.

"Ud over at det skulle lette mit arbejde med kalvene, syntes jeg også, at sutteautomaten måtte være den mest naturlige løsning for kalvene, fordi de kunne gå hen og drikke, lige når de havde lyst. Derfor ville jeg ikke rigtig slippe den," fortæller Niels Hedegaard.

Han havde brugt mange kræfter på at få automaten til at fungere, hvilket gjorde beslutningen endnu sværere at træffe.

Nye vaner og friske kalve

Men ud kom den. Og ind kom en mælketaxa, pasteurisering af mælken, udendørs kalvevogne, renovering af gulvet i kalvestalden og en ny arbejdsdag for Niels Hedegaard, der passer de 124 årskøer sammen med en ansat og hjælp fra datteren og en skoledreng.

"Jeg kunne godt mærke, at der var mere arbejde, når der ikke var en sutteautomat, der klarede tingene for mig, og jeg skulle lige ind i arbejdsgangen med pasteuriseringen. Men det er en stor tilfredsstillelse at se store friske kalve i stedet for de skravl, der stod med bare rumper – det var ikke rart at se på," mindes den økologiske mælkeproducent.

"Vi strammede op på alting dengang både i forhold til korrekt udfodringstemperatur på mælken, rengøring og opsyn. Du kan jo ikke se, om der er en, der har diarré ved at kigge ud over dem – du skal hen og have fat i halen på den," erkender Niels Hedegaard.

Løsning gav sunderne kalve uden mere antibiotika

Den aktuelle kalvedødelighed på bedriften er nu 1,7 pct, og på årsbasis er den under 1 pct.

At udviklingen skyldes ændringer i systemet og rutinerne og ikke et øget antibiotikaforbrug, afslører sig, da Niels Hedegaard får spørgsmålet om, hvornår han sidst har behandlet en kalv. Efter en længere tænkepause, lyder det med et undskyldende smil:

"Tja... jeg skal nok lige over at se i papirerne så... Der var måske en først på sommeren. Og så var der også en i vinter med lungebetændelse, der fik et par gange. Selvfølgelig skal de have, hvis de er syge, men løsningen på længere sigt er ikke at bruge mere antibiotika, løsningen er at finde årsagen til problemet. Hos os gav det en større effekt end forventet."

Et af Niels Hedegaards tiltag var at flytte de små kalve ud i vogne med masser af frisk luft. Han er glad for at kunne få bugt med den høje kalvedødelighed - endda med et let faldende antibiotikaforbrug (0,1 ADD). Foto: SEGES.

Læs også: [Artiklen har været bragt i KvægNyt nr. 18, 2021](#)

Læs mere om emnet

[Få hjælp hvis du behandler for mange kalve med antibiotika - for det kan løses](#)

Emneord

[Antibiotika](#)

[Kalvedødelighed](#)

[Kalvesundhed](#)

Publiceret: 11. oktober 2021

Opdateret: 11. oktober 2021

Vil du vide mere?

Henrik Læssøe Martin

Specialkonsulent

SEGES

hlm@seges.dk

+45 8740 5319

Støttet af

Kvægafgiftsfonden

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk

